

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»**

КАФЕДРА _____ Економічної теорії та права _____
(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з навчально-виховної роботи
Галина ЄВССЄВА
« 21 » _____ 20 2 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політекономія

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність _____ 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма _____ «Підприємницька діяльність»

(назва освітньої програми)

освітній ступінь _____ бакалавр

(назва освітнього ступеня)

форма навчання _____ денна

(денна, заочна, вечірня)

розробники _____ Кобзар Надія Іванівна, Хоменко Василь Миколайович

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політична економія є теоретичною основою усіх економічних наук, оскільки розкриває основоположні базові поняття, економічні закони, категорії, принципи господарювання, які реалізуються в усіх галузях і сферах людської діяльності та обумовлюють формування і розвиток різних економічних систем.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			I	
Всього годин за навчальним планом з них:	150	5	150	
Аудиторні заняття, у т.ч:	60		60	
лекцій	30		30	
лабораторні роботи				
практичні заняття	30		30	
Самостійна робота, у т.ч:	90		90	
підготовка до аудиторних занять	30		30	
підготовка до контрольних заходів	24		24	
виконання курсового проекту або роботи				
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	6		6	
підготовка до екзамену	30		30	
Форма підсумкового контролю			екзамен	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни формування системи знань про економічні відносини як суспільну форму виробництва та шляхи забезпечення суспільних потреб у різних суспільно-економічних формаціях.

Завдання дисципліни вивчення загальних засад економічного життя суспільства; розкриття закономірностей розвитку економічної системи та діалектики взаємозв'язку її структурних елементів; з'ясування механізму дії економічних законів і механізму використання їх людьми у процесі господарської діяльності; визначення принципових рис основних соціально-економічних систем та напрямів їх еволюції.

Пререквізити дисципліни «Економіка» за шкільною програмою.

Постреквізити дисципліни «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Національна економіка», «Сучасні економічні системи», «Основи підприємницької діяльності», «Гроші та кредит», «Фінанси», «Менеджмент», «Дослідження ринку», «Біржова діяльність», «Міжнародна економіка».

Компетентності: ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємництва, виробничо-господарської і комерційної діяльності підприємств та у біржовій діяльності, а також у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, виробничо-торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. **ЗК1.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. **ЗК2.** Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях. **ЗК6.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. **ЗК11.** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. **ЗК12.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Заплановані результати навчання. РН1. Використовувати базові знання з підприємницької діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях. **РН2.** Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності. **РН5.** Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємницької діяльності. **РН9.** Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави. **РН10.** Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства. **РН11.** Демонструвати базові й структуровані знання з у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.

Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий (евристичний), дослідницький.

Форми навчання: колективні, групові, індивідуальні, фронтальні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с.р
Змістовий модуль 1. Політична економія як наука. Форми і системи суспільного виробництва. Економічна система класичного капіталізму.					
Історія виникнення і розвитку економічної	4		2		2

науки					
Виробництво - основа життя і розвитку суспільства.	8	2	2		4
Відносини власності.	6	2	2		2
Предмет і метод політичної економії.	8	2	2		4
Товарна форма організації суспільного виробництва.	6	2	2		2
Гроші і грошовий обіг.	6		2		4
Ринок як форма організації і регулювання товарного виробництва.	8	2	2		4
Економічна система суспільства.	6	2	2		2
Капітал.	6	2			4
Промисловий капітал і прибуток.	8	2	2		4
Капітал сфери обігу.			2		2
Разом за змістовим модулем 1	70	16	20		34
Змістовий модуль 2. Економічна система класичного капіталізму. Еволюція сучасних економічних систем. Закономірності розвитку світового господарства.					
Аграрні відносини і земельна рента.	6	2	2		2
Заробітна плата.	6	2	2		2
Капіталістичне відтворення та його соціально-економічні наслідки.		2	2		4
Економічна система капіталізму на вищій стадії його розвитку.	4				4
Теорія і практика економічної системи соціалізму.	4	2			2
Змішана економічна система.	6	2			4
Перехідна економіка.	4	2			2
Світове господарство і основні тенденції його розвитку.	8	2	2		4
Міжнародні економічні відносини.	4		2		2
Разом за змістовим модулем 2	50	14	10		26
Підготовка до екзамену	30				30
Всього годин	150	30	30		90

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Виробництво - основа життя і розвитку суспільства.	2
2	Відносини власності.	2
3	Предмет і метод політичної економії.	2
4	Товарна форма організації суспільного виробництва.	2
5	Ринок як форма організації і регулювання товарного виробництва.	2
6	Капітал.	2
7	Промисловий капітал і прибуток.	2
8	Аграрні відносини і земельна рента.	2
9	Заробітна плата.	2
10	Капіталістичне відтворення та його соціально-економічні наслідки.	2
11	Економічна система капіталізму на вищій стадії його розвитку.	2
12	Теорія і практика економічної системи соціалізму.	2

13	Змішана економічна система.	2
14	Перехідна економіка.	2
15	Світове господарство і основні тенденції його розвитку.	2
	ВСЬОГО:	30

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Історія виникнення і розвитку економічної науки	2
2	Виробництво - основа життя і розвитку суспільства.	2
3	Відносини власності.	2
4	Предмет і метод політичної економії.	2
5	Товарна форма організації суспільного виробництва.	2
6	Гроші і грошовий обіг.	2
7	Ринок як форма організації і регулювання товарного виробництва.	2
8	Промисловий капітал і прибуток.	2
9	Економічна система суспільства.	2
10	Капітал сфери обігу.	2
11	Аграрні відносини і земельна рента.	2
12	Заробітна плата.	2
13	Капіталістичне відтворення та його соціально-економічні наслідки.	2
14	Світове господарство і основні тенденції його розвитку.	2
15	Міжнародні економічні відносини.	2
	ВСЬОГО:	30

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
	підготовка до аудиторних занять	30
	підготовка до контрольних заходів	24
	виконання курсового проекту або роботи	
	опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях:	6
	Історія виникнення та розвитку економічної науки	3
	Гроші та грошовий обіг	3
	підготовка до екзамену	30
	ВСЬОГО:	90

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Основними методами контролю є усний, письмовий, тестовий і практична перевірка.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

З дисципліни передбачено 2 змістові модулі, які однакові за структурою та критеріями оцінювання.

Форма контролю кожного змістового модуля – письмова контрольна робота, яка здійснюється під час проведення навчальних занять в термін відповідно до робочого навчального плану і оцінюється з розрахунку 100 балів.

Критерії оцінки змістових модулів 1. «Політична економія як наука. Форми і системи суспільного виробництва. Економічна система класичного капіталізму» та 2. «Економічна система класичного капіталізму. Еволюція сучасних економічних систем. Закономірності розвитку світового господарства»

Структура кожного завдання контрольної роботи складається з 4 типів питань.

1 – теоретичне питання. Оцінюється у 30 балів;

2 – 5 питань на засвоєння економічних термінів та понять. Оцінюються у 20 балів.

3 – 5 тестів. Оцінюються у 20 балів.

4 – задача. Оцінюються у 20 балів.

5 – 10 балів студент отримує, якщо він не має пропусків занять і активно працював на практичних заняттях.

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент, за результатами поточного контролю, становить – 100 балів.

Максимальну оцінку 30 балів за теоретичне питання студент отримує, якщо дав повну, правильну і обґрунтовану відповідь, самостійно зробив узагальнення та висновки.

– 25-29 балів, якщо студент у повному обсязі розкрив питання за структурою та його змістом, але недостатньо уваги приділив узагальненням чи висновкам;

– 20-24 балів, якщо студент в основному розкрив зміст питання, але окремі аспекти не знайшли свого відображення, відсутня системність розуміння матеріалу даного теоретичного питання;

– 15-19 балів, якщо виклав матеріал логічно та послідовно, але не зміг зробити узагальнень і висновків;

– 7-14 балів, якщо студент в основному розкрив зміст теоретичного питання, але відсутня системність знання матеріалу дисципліни;

– 1-6 балів, якщо студент висвітлює окремі фрагменти, які не пов'язані між собою;

0 балів, якщо теоретичне питання не розкрито, відповідь неправильна, студент не має чіткого уявлення про дисципліну.

Максимальну оцінку 20 по балів студент отримує у відповідях на друге та третє питання. Кожне з п'яти питань оцінюється у 4 бали. Кожна правильна відповідь – 4 бали, неправильна – 0 балів.

Задача, яка розв'язана повністю і відповідь правильна оцінюється у 20 балів.

15-19 балів студент отримує, якщо визначено хід розв'язання задачі, але допущено помилку у розрахунках.

5-14 балів, студент отримує, якщо визначено хід розв'язання, але не зроблені розрахунки.

1-4 бали, якщо студент допустив помилку у формулах розрахунку.

0 балів, якщо задача розв'язана неправильно.

Критерії екзаменаційної оцінки

Екзаменаційна оцінка виставляється з розрахунку 100 балів за виконання екзаменаційної письмової роботи.

Структура екзаменаційного білету:

2 теоретичних питання. Кожне оцінюється у 40 балів (разом 80 балів).

10 тестів. Оцінюються у 20 балів (1 тест – 2 бали).

40 балів за теоретичне питання студент отримує, якщо дав повну, правильну і обґрунтовану відповідь, самостійно зробив узагальнення та висновки.

– 35-39 балів, якщо студент у повному обсязі розкрив питання за структурою та його змістом, але недостатньо уваги приділив узагальненням чи висновкам;

– 24-34 балів, якщо студент в основному розкрив зміст питання, але окремі аспекти не знайшли свого відображення, відсутня системність розуміння матеріалу даного теоретичного питання;

- 23-33 балів, якщо студент виклав матеріал логічно та послідовно, але не зміг зробити узагальнень і висновків;
- 12-22 балів, якщо студент розкрив зміст теоретичного питання частково, але відсутня системність знання матеріалу дисципліни;
- 1-11 балів, якщо студент висвітлює окремі фрагменти, які не пов'язані між собою;
- 0 балів, якщо теоретичне питання не розкрито, відповідь неправильна, студент не має чіткого уявлення про дисципліну.

Максимальну оцінку 20 балів на друге питання студент отримає у разі, якщо він правильно дав відповіді на усі тестові завдання. За кожну правильну відповідь на 1 тестове питання студент отримує 4 бали, а за неправильну – 0 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як середньоарифметична від змістового модуля 1, змістового модуля 2 та екзаменаційної оцінки.

11. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу передбачає відповідальність викладача і студента; прозорість оцінювання; інформування та реалізацію політики академічної доброчесності.

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти та викладачі діють відповідно до нормативної бази академії.

Курс передбачає індивідуальну та групову роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Передбачається систематичне відвідування студентами аудиторних занять, за винятком поважних причин.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Пропущені практичні заняття обов'язково необхідно відпрацювати в усній формі під час поточних консультацій викладача. Пропущені лекції студент відпрацьовує як і практичні заняття в усній формі. Контрольну роботу пропущеного поточного контролю студент обов'язково повинен написати у призначений додатково викладачем час. Не відпрацьовані таким чином пропущені заняття, відсутність результатів поточного контролю є підставою для не допуску студента до екзамену.

Кожен зі студентів в своїй діяльності, в процесі навчання, повинен дотримуватись принципів академічної доброчесності, які містяться в Кодексі доброчесності ДВНЗ ПДАБА від 5.07.2018 р.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших авторів;

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

В разі, якщо виникають випадки порушення поведінки в аудиторії з боку студента до нього застосовується методи виховного та адміністративного впливу в передбаченому в академії порядку.

Якщо студент має сумніви або непевність, що його дії або бездіяльність можуть порушити Кодекс академічної доброчесності Академії, він може звернутися за консультацією до Комісії з питань академічної доброчесності.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Політична економія: Навч. посібник / За ред. К. Т. Кривенка. - К.: КНЕУ, 2001.
2. Політична економія: Навчальний посібник / За ред. Г.І. Башнянина і Є.С.Шевчук.- Львів: «Новий світ-2000», 2004.

3. Політична економія: Навчальний посібник /За ред. В.О. Рибалкіна, В.Г. Бодрова. - К.: Академвидав, 2004.
4. Політична економія: Підручник/ За ред. Ніколенко Ю.В. – К.: Центр учбової літератури, 2009.
5. Старостенко Г.Г. Політична економія: Навч. посібник.-К.: Центр навчальної літератури, 2005.
6. Щетинін А.І. Політична економія. Підручник – К.: Центр учбової літератури, 2011.
7. Экономическая теория (политэкономия): учебник/ Под ред. В. И. Видяпина, Г. П. Журавлевой. - М.: Инфра-М, 1997.
8. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / за ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання – Прес, 2007

Допоміжна

1. Білецька Л.В., Білецький О.В., Савич В.І. Економічна теорія: Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка: Навчальний посібник.-К.: Центр навчальної літератури, 2005.
2. Гальчинський А.С., Єщенко П.С., Палкін Ю. І. Основи економічної теорії: Підручник. - К.: Вища шк., 1995.
3. Економічна теорія: Підручник / За ред.. В.М. Тарасевича. - Київ: Центр навчальної літератури, 2006.
4. Кейнс ДЖ. М. Общая теория занятости, процента и денег. Антология экономической классики. В 2-х томах М.: Эконов, 1993.
5. Макконнелл К.Р., Брю С. Л. Аналітична економія. Принципи, проблеми і політика. Частина 1. Макроекономіка. 13 видання. Львів «Просвіта», 1997 р.
6. Маршалл А. Принципы экономической науки. Т.І,ІІ,ІІІ. М.: Прогресс, 1993.
7. Миль Дж.С. Основы политической экономики. Т. I,II,III.- Прогресс, 1980.
8. Мочерний С.В. Політекономія: Підручник.-К.: Вікар, 2003.
9. Мочерний С.В., Довбенко М.В. Економічна теорія: Підручник.- К.: Академія, 2004.
10. Петти В. Трактат о налогах и сборах. Антология экономической классики: В 2-х т. М.: Эконов, 1993.
11. Туган-Барановський М. І. Політична економія: курс популярний. - К.: Наукова думка, 1994.
12. Шніцер М. Порівняння економічних систем / пер. з англ. - К.: Основи, 1997.

13. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Офіційний сайт Національного банку України: [електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України [електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Міжнародний центр перспективних досліджень [Електронний ресурс]// Режим доступу: // www.iers.kiev.ua
4. Віртуальний читальний зал ПДАБА [Електронний ресурс] // Режим доступу: // <https://pgasa365.sharepoint.com/sites/e-library>

Розробники _____ (Надія КОБЗАР)
(підпис)

_____ (Василь ХОМЕНКО)

Гарант освітньої програми _____ (Кіра СПІРІДОНОВА)
(підпис)

Силабус затверджено на засіданні
кафедри економічної теорії та права
Протокол від «30» 06 2021 року № 9